

"GOBU"STAN'IN GİZEMİ ("KIPÇAKLAR" A GİDEN YOL) ADLI ESER GOBUSTAN'LA BULUŞTU*

Semra ALYILMAZ**

Geliş Tarihi: Kasım, 2016

Kabul Tarihi: Aralık, 2016

Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ tarafından hazırlanan ve Bitlis Eren Üniversitesi tarafından prestij eseri olarak yayınlanan **"Gobu"stan'ın Gizemi ("Kıpçaklar"a Giden Yol)** [Ankara, 2016, XII+691 s.] adlı eserin tanıtımı, Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Bilik Fondunun / Bilik Vakfının, Azerbaycan Bilimler Akademisinin, Azerbaycan Pedagoji Üniversitesinin ve Azerbaycan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği Eğitim Ataşeliğinin organizasyonu ile 23-27 Kasım 2016 tarihleri arasında Bakü'de gerçekleştirildi. Tanıtım toplantısına kitabın yazarı Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ ve kitabı yayınlayan Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut DOĞRU davet edildiler. DOĞRU ve ALYILMAZ, kitapla ilgili olarak önce Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham ALİYEV'in Milletlerarası Multikültüralizm ve Dinî Meseleler üzere Başdanışmanı olan Prof. Dr. Kemal ABDULLA tarafından kabul edildiler. Yapılan görüşmede Prof. Dr. Kemal ABDULLA, **"Gobu"stan'ın Gizemi ("Kıpçaklar"a Giden Yol) adlı eserin yayınlanmasından duyduğu memnuniyeti ifade etti. ABDULLA, kitabın her seviyede okuyucuya hitap edecek farklı versiyonlarının hazırlanmasının; farklı dillere çevrilmesinin de gerekli olduğunu bildirdi.**

Foto 1: DOĞRU ve ALYILMAZ, Prof. Dr. Kemal ABDULLA ile görüşürken (Foto: Serraf BALAHAN)

* Bu yazı Bitlis Eren Üniversitesinin internet sayfasında (bitliseren.edu.tr/IcerikDetay.aspx?zcms=3758) yayınlanan (ve tarafımdan hazırlanan) haber metninin gözden geçirilmiş ve ayrıntılandırılmış şekliendir.

** Doç. Dr.; Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, semraalyilmaz@mynet.com.

Foto 2: Prof. Dr. Mahmut DOĞRU, Prof. Dr. Kemal ABDULLA'ya Bitlis Eren Üniversitesi Atölyelerinde Öğr. Gör. Meryem UĞUZ KAPLAN tarafından hazırlanan eseri takdim ederken (Foto: Serraf BALAHAN)

Foto 3: Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ kendi danışmanlığında hazırlanan Bitlis Eren Üniversitesine ait (eski Türk anıt ve yazıtlarını içeren) takvim hakkında Prof. Dr. Kemal ABDULLA'ya bilgi verirken (Foto: Serraf BALAHAN)

Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut DOĞRU ve Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ daha sonra Azerbaycan Kültür ve Turizm Bakanlığı Bakan Yardımcısı Vagıf G. ALİYEV ve çalışma arkadaşları tarafından kabul edildiler.

Bakan Yardımcısı Vagıf G. ALİYEV de yapılan görüşmede *kitabın hem içeriği hem de baskı kalitesiyle bundan sonra yapılacak çalışmalara örnek teşkil edeceğini* vurguladı.

Foto 4: DOĞRU ve ALYILMAZ, Vagıf G. ALİYEV ve bazı bilim insanlarıyla

DOĞRU ve ALYILMAZ, bu görüşmelerin ardından organizasyonun düzenlenmesinde önemli rol oynayan Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Bilik Fondu Başkanı Oktay Alipaşa SAMEDOV tarafından kabul edildi; burada vakıf yetkilileri ve medya temsilcileri ile kitap hakkında görüşmeler yapıldı. Yapılan görüşmelerde Bilik Fondu yetkilileri “*Gobu*”*stan*’ın *Gizemi* (“*Kıpçaklar*”a *Giden Yol*) adlı *eserin Türk boy ve topluluklarının tarihine, kültürüne ve medeniyetine ışık tutacak bir eser olduğunu; eserin üniversitelerin ilgili bölümlerinde ders kitabı olarak okutulması gerektiğini; kitabın bir an önce Türk lehçelerine ve çok konuşulan dünya dillerine çevrilmesinin önemli olduğunu* vurguladılar.¹

¹ Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Bilik Fondu, “*Gobu*”*stan*’ın *Gizemi* (“*Kıpçaklar*”a *Giden Yol*) adlı eserin tanıtımı ile ilgili organizasyonun her aşamasında Azerbaycan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği Eğitim Ataşeliği ile sürekli iletişim hâlinde olmuş; organizasyonun başarılı şekilde gerçekleşmesinde önemli rol oynamıştır. Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Bilik Fondu yetkilileri ile Valeh Hacılar Uluslararası Bilimsel ve Kültürel Araştırmalar Vakfı ve Uluslararası TEKE (Türkçe Edebiyat Kültür ve Eğitim) Derneği (TEKEDER) Genel

Foto 5: DOĞRU ve ALYILMAZ, Bilik Fondunun Başkanı SAMEDOV ve bazı bilim adamlarıyla
(Foto: Abbas ALİYEV)

Foto 6: Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Bilik Fondunun logosunun görüntüsü

Başkanı Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ arasında bilim, kültür ve sanat alanlarında iş birliği yapmak için prensipte anlaşmaya varılmıştır.

"Gobu"stan'ın Gizemi ("Kıpçaklar"a Giden Yol) adlı eserin bilimsel / akademik nitelikli ilk tanıtım toplantısı ise 25 Kasım 2016 tarihinde önce Azerbaycan Bilimler Akademisi Merkez Kütüphanesinin salonunda gerçekleştirildi.

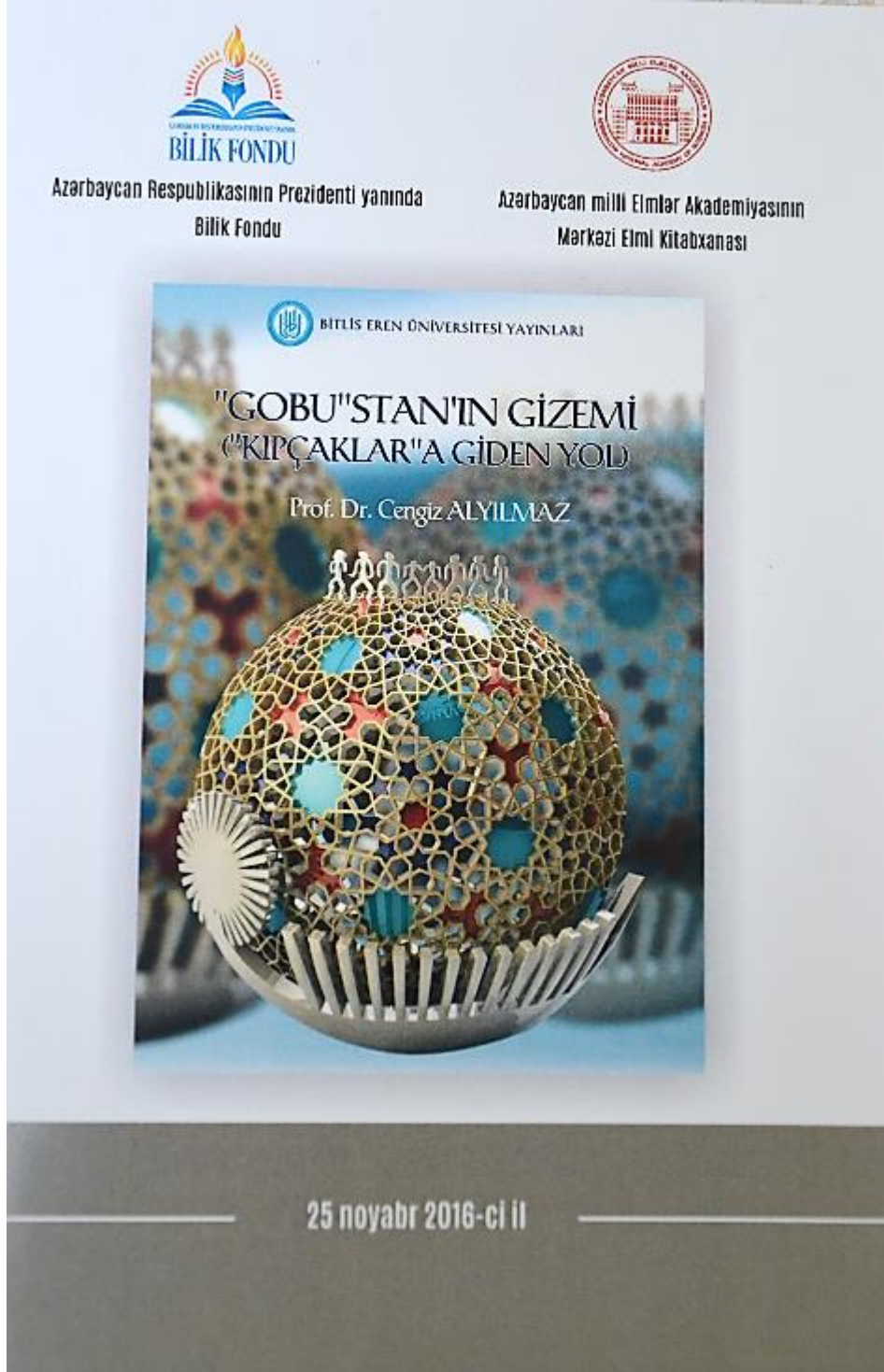

Foto 7: Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Bilik Fondu ve Azerbaycan Bilimler Akademisi tarafından düzenlenen tanıtım ve ödül töreninin davetiyesinin kapak görüntüsü

Azerbaycan Bilimler Akademisi Nesimi Adına Dilcilik Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Möhsün NAĞISOYLU'nun başkanlık ettiği toplantıda önce Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ kitabın hazırlanma sebebi ve aşamaları hakkında bilgi verdi; sonra Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut DOĞRU kitabın yayınlanması sürecini anlattı.

Foto 8: Prof. Dr. Möhsün NAĞISOYLU, açılış konuşmasını yaparken (Foto: Fahri V. HACILAR)

Foto 9: Cengiz ALYILMAZ, Azerbaycan Bilimler Akademisinde kitap hakkında konuşma yaparken (Foto: Abbas ALİYEV)

Foto 10: Prof. Dr. Mahmut DOĞRU, Azerbaycan Bilimler Akademisinde kitap hakkında konuşma yaparken (Foto: Fahri Valehoğlu HACILAR)

ALYILMAZ'ın ve DOĞRU'nun konuşmalarının ardından Azerbaycan'ın konuyla ilgili seçkin ve saygın bilim adamları (Prof. Dr. Teymur KERİMLİ, Prof. Dr. Veli ALİYEV, Dr. Nəcəf MÜSEYİBOV, Prof. Dr. İlhami CEFERSOY ve Rahman ABDULLAYEV), kitap hakkındaki görüşlerini katılımcılarla paylaştılar. Konuşmacı bilim adamları *kitabın hem Azerbaycan Türklerinin hem de Türk Dünyası'nın tarihine ışık tutacak; son derece önemli epigrafik ve ansiklopedik bir eser olduğunu* vurguladılar.

Azerbaycan Bilimler Akademisi Üyesi, Pedagoji Üniversitesi Tarih Enstitüsü Müdürü ünlü arkeolog Prof. Dr. Veli ALİYEV konuşmasında, *ALYILMAZ tarafından yayınlanan kitabın esas itibarıyla Gobustan'ı ve Kıpçakları konu edindiğini ancak eserin tıpkı Kâşgarlı Mahmud'un Divân ü Lügati't-Türk'ü gibi bütün Türk boy ve toplulukları hakkında son derece özgün bilgileri içerdiğini* belirtti.

Azerbaycan Bilimler Akademisi Nesimi Adına Dilcilik Enstitüsünün Eski Diller ve Medeniyetler Şubesi Müdürü Prof. Dr. İlhami CEFERSOY ise, *“Gobu”stan'ın Gizemi (“Kıpçaklar” a Giden Yol) adlı eserin Türk boy ve topluluklarının yaşayış ve inanışlarına, folkloruna, etnografyasına ve en eski epigrafik abidelerine ait bilgi ve belgeleri içerdiğini; Gobustan'daki epigrafik unsurların kitapta Türk dünyasındakilerle karşılaştırmalı olarak dikkatlere sunulmasının kitabın değerini iki kat artırdığını* ifade etti.

Konuşmacılardan Azerbaycan Bilimler Akademisi Arkeoloji ve Etnografya Enstitüsü Müdür Yardımcısı Dr. Necef MÜSEYİBLİ de *ALYILMAZ*'ın *Gobustan*'daki eserleri bir yazıt bilimci gözüyle son derece titiz bir şekilde araştırıp incelediğini; *ALYILMAZ*'ın eserinin Azerbaycan Türklerinin milat öncesinden başlayarak binlerce yıldır bu topraklarda yaşadıklarını bir kez daha ispat ettiğini; bu eserlerin tarihçiler ve arkeologlar tarafından da detaylı bir şekilde tetkik edilmesi gerektiğini vurguladı.

Toplantının davetli konuşmacılarından Gobustan Millî Tarih ve Sanat Müzesi İlmî Kâtibi Rehman ABDULLAYEV ise, *ALYILMAZ*'ın *Gobustan*'ı karış karış dolaştığını; bugüne kadar kimsenin görmediği ve bilmediği bazı petroglifleri de gün ışığına çıkardığını; kendinden önce yapılan çalışmalarını ciddi bir şekilde incelediğini ve eşsiz bir eser hazırladığını belirtti. ABDULLAYEV, konuşmasının sonunda da *ALYILMAZ*'ın kitabının *Gobustan Millî Tarih ve Sanat Müzesi* yetkililerine, uzmanlarına, görevlilerine ve bu bağlamda konuyla ilgili bilim adamlarına bundan sonra yapılacak çalışmalarında kolaylık sağlayacağını ve yol göstereceğini söyledi.

Azerbaycan Bilimler Akademisinde gerçekleştirilen toplantıya Türkiye Cumhuriyeti Bakü Büyükelçisi Erkan ÖZORAL ve eşi Meltem ÖZORAL da katıldılar. Büyükelçi ÖZORAL da *Gobustan*'ın Türk boy ve toplulukları açısından önemi ve *ALYILMAZ* tarafından hazırlanan eserin değeri hakkındaki görüşlerini dile getirdi.

Foto 11: TC Bakü Büyükelçisi Erkan ÖZORAL ve eşi Meltem ÖZORAL toplantıyı takip ederlerken
(Foto: Fahri Valehoğlu HACILAR)

Azerbaycan Bilimler Akademisinde düzenlenen toplantının sonunda Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Bilik Fondu Başkanı Prof. Dr. Oktay Alipaşa SAMEDOV tarafından kitabın basımından dolayı Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut DOĞRU'ya ve Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ'a "Teşekkür" plaketi takdim edildi.

Foto 12: Bilik Fondu Başkanı Prof. Dr. Oktay Alipaşa SAMEDOV, ALYILMAZ'a "Teşekkür" plaketi takdim ederken (Foto: Abbas ALİYEV)

"Gobu"stan'ın Gizemi ("Kıpçaklar"a Giden Yol) adlı eserin sonuncu bilimsel / akademik tanıtım toplantısı Azerbaycan Pedagoji Üniversitesinin ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Toplantının açılış konuşması Azerbaycan Pedagoji Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cefer M. CEFEROV tarafından yapıldı. CEFEROV, konuşmasında şunları söyledi:

Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ tarafından hazırlanan "Gobu"stan'ın Gizemi ("Kıpçaklar"a Giden Yol) adlı 704 sayfalık kitap, Türk boylarının en eski kaya üstü tasvirlerini ve yazı medeniyetini konu almaktadır. Kitapta Gobustan'daki petroglifler ve diğer epigrafik öğeler 21 yöntem uygulanarak belgelenmiştir. Bu belgeleme yöntemlerinin büyük bölümü epigrafya bilimi için yeni ve orijinal olma özelliği taşımaktadır. Yazarın Gobustan'daki tespitlerini Türk Dünyası'nın farklı bölgelerindekilerle mukayese etmesi, binlerce km uzaklıkta bulunan epigrafik öğeler arasındaki benzerlikleri bilim dünyasıyla buluşturması eserin en orijinal yanlarından birini oluşturmaktadır.

Türkiye'de, Türk Dünyası'nda ve dünyanın dört bir yanında verdiği konferanslarda, katıldığı bilimsel etkinliklerde (sempozyumlarda, kongrelerde) ülkemizin değerlerini, dilini, edebiyatını, tarihini, sanatını ve kültürünü tanıtan, öğreten Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ'ın çalışmaları her türlü takdirin üzerindedir. ALYILMAZ'ın çalışmalarının ülkemizdeki bilim adamlarının ufkunun açacağına ve genç bilim adamlarının yetişmesine katkı sağlayacağına da candan inanıyorum. Ona Ülkemiz ve Üniversitemiz adına "Türk Dünyası'na Hizmet Ödülü" vererek onu taltif etmek bir görevdir diye düşünüyorum.

*Foto 13: Rektörü Prof. Dr. Cefer M. CEFEROV, açılış konuşmasını yaparken
(Foto: Fahri Valehoğlu HACILAR)*

CEFEROV'un açılış konuşmasının ardından Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ kitabın hazırlanışı; Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut DOĞRU da kitabın yayınlanması hakkında bilgi verdiler.

*Foto 14: Prof. Dr. Mahmut DOĞRU, Pedagoji Üniversitesinde kitap hakkında konuşma yaparken
(Foto: Fahri Valehoğlu HACILAR)*

ALYILMAZ, açılıшта ayrıca Türk Dünyası ile Gobustan arasındaki ilişkiyi belgelerle ve görüntülerle dikkatlere sunan “Sibirya’dan Gobustan’a Eski Türk İzleri” konulu bir de konuşma yaptı.

*Foto 15: Cengiz ALYILMAZ, Pedagoji Üniversitesinde kitap hakkında konuşma yaparken
(Foto: Fahri Valehoğlu HACILAR)*

Pedagoji Üniversitesinde de birbirinden değerli bilim adamları (Prof. Dr. Veli ALİYEV, Prof. Dr. Esedulla CEFEROV, Filoloji Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Buludhan HELİLOV, Gobustan yer adları araştırmacısı Prof. Dr. Şakir GOBUSSANLI, Türk ve Doğu Avrupa Halkları Tarihini Araştırmaları Merkezi Müdürü Prof. Dr. Recep ALİYEV) kitap ile ilgili görüşlerini dinleyicilerle paylaştılar.

Konuşmacı bilim adamları “Gobu”stan’ın Gizemi (“Kıpçaklar” a Giden Yol) adlı kitabın Gobustan’la ve Kıpçaklar’la ilgili olarak bugüne kadar hazırlanmış en kapsamlı, en ciddi ve en nitelikli eserlerden biri olduğunu; kitabın metodolojisinin, muhtevasının ve bibliyografyasının onu konuyla ilgili diğer eserlerden ayrıcalıklı kıldığını; Türk Epigrafisi, Türk Tarihi, Türk Sanatı Türk kültür ve medeniyeti için başvuru eseri olma özelliği taşıdığını; vakit geçirilmeden Azerbaycan Türkçesine, İngilizceye ve Rusçaya çevrilmesi gerektiğini söylediler.

Azerbaycan Pedagoji Üniversitesinde düzenlenen tanıtım toplantısına ve ödül törenine çok sayıda bilim adamı, öğrenciler, medya kuruluşlarının temsilcileri (televizyon ekipleri, gazeteciler ve yazarlar) katıldılar.

*Foto 16: Pedagoji Üniversitesinde tanıtım toplantısının yapıldığı salondan genel bir görüntü
(Foto: Fahri Valehoğlu HACILAR)*

*Foto 17: Pedagoji Üniversitesinde tanıtım toplantısının yapıldığı salondan genel bir görüntü
(Foto: Fahri Valehoğlu HACILAR)*

Azerbaycan Pedagoji Üniversitesi'ndeki programın sonrasında Rektör Prof. Dr. Cefer M. CEFEROV tarafından Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ'a "Ödül"; Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut DOĞRU'ya Teşekkür plaketi ve Azerbaycan'a özgü bazı hediyeler verildi.

*Foto 18: ALYILMAZ, Rektör Prof. Dr. Cefer M. CEFEROV'un elinden plaket alırken
(Foto: Fahri Valehoğlu HACILAR)*

Programın sonunda ise konuşmacılar ve katılımcılar birlikte hatıra fotoğrafı çekildiler.

*Foto 19: Konuşmacılar ve katılımcılar birlikte hatıra fotoğrafı çekilirken
(Foto: Fahri Valehoğlu HACILAR)*

Programın son gününde (26 Kasım 2016) Prof. Dr. Mahmut DOĞRU ve Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ kitabın hazırlanışına kaynaklık eden Gobustan Bölgesi'ni ve bu bölgede bulunan Gobustan Millî Tarih ve sanat Müzesi'ni ziyaret edip kitabı Müze Yetkilisi Fikret ABDULLAYEV'e takdim ettiler.

*Foto 20: DOĞRU ve ALYILMAZ Gobustan sit alanının anıt tabelası önünde
(Foto: Asef D. ZAMANOV)*

*Foto 21: ALYILMAZ eserini Gobustan Millî Tarih ve Sanat Müzesinde Fikret ABDULLAYEV'e
takdim ederken (Foto: Rehman ABDULLAYEV)*

Kitabın yazarı ALYILMAZ ve kitabı yayımlayan DOĞRU “Gobu”stan’ın Gizemi (“Kıpçaklar” a Giden Yol) adlı eseri doğduğu topraklarla / **Gobustan**’la buluşturdular.

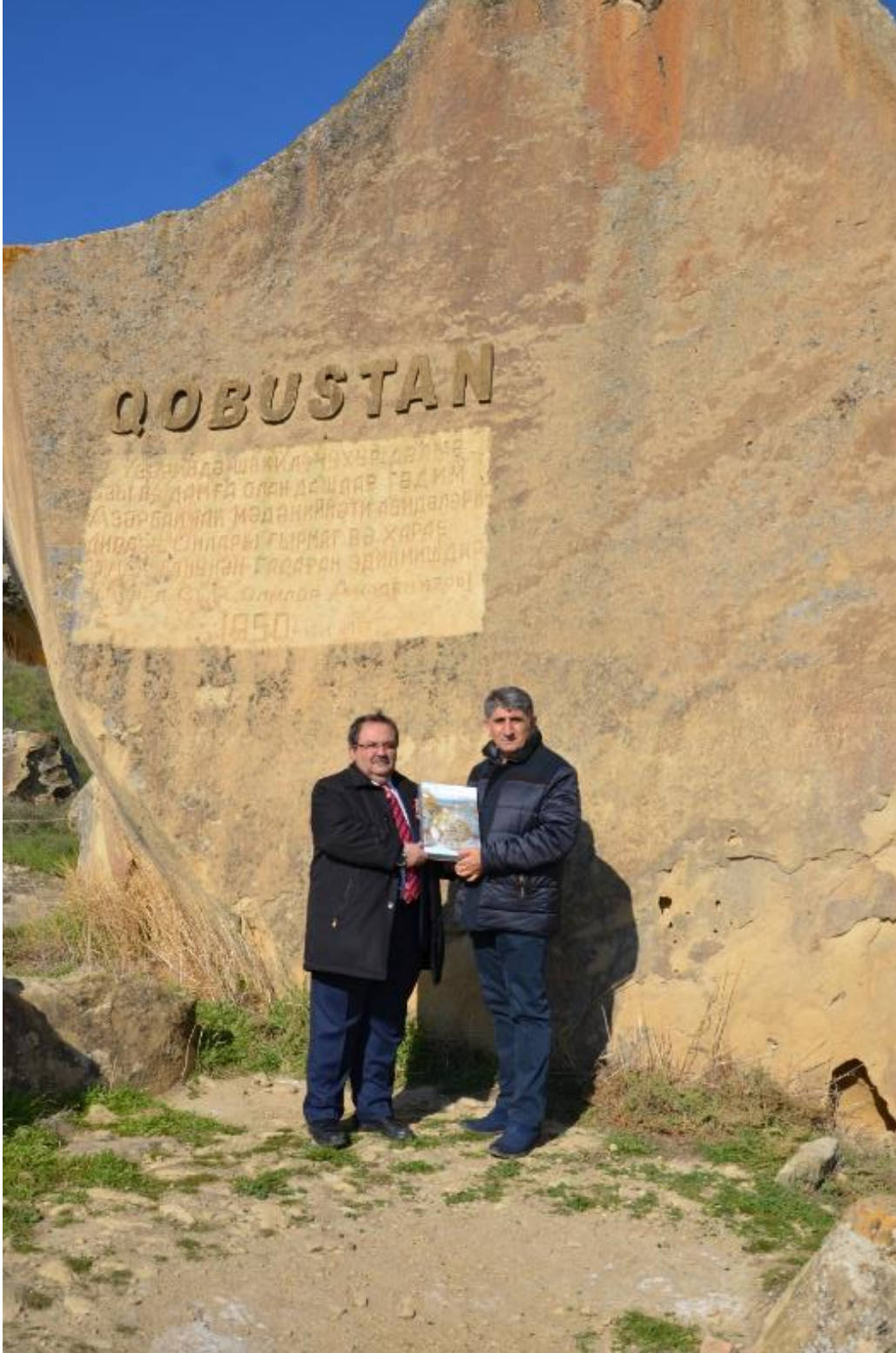

Foto 22: DOĞRU ve ALYILMAZ “Gobu”stan’ın Gizemi (“Kıpçaklar” a Giden Yol) adlı eseri Gobustan’la buluştururken (Foto: Rehman ABDULLAYEV)

*Foto 23: ALYILMAZ ve DOĞRU
Gobustan'daki bir panonun önünde (Foto: Asef ZAMANOV)*

Foto 24: Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut DOĞRU, Gobustan'daki bir panonun önünde (Foto: Cengiz ALYILMAZ)

Foto 25: Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut DOĞRU, Azerbaycan Pedagoji Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Asef ZAMANOV, Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ ve Gobustan Millî Tarih ve Sanat Müzesi görevlisi Arkeolog Sevinç ŞİRİNOVA, Gobustan'daki Orta Çağ Dönemine ait bazı mezar taşlarının önünde (Foto: Rehman ABDULLAYEV)

“Gobu”stan’ın Gizemi (“Kıpçaklar” a Giden Yol) adlı eserin tanıtım toplantılarına Azerbaycan’daki basın yayın kuruluşları da büyük ilgi göstermiş; yaptıkları yayınlarda ALYILMAZ’ın Gobustan’ın Türklerle ve Kıpçaklarla olan ilişkisine dair görüşlerine yer vermiş; kitabın yayınlanmasından dolayı bilim dünyasında ve kamuoyunda duyulan memnuniyeti dile getirmişlerdir.

Foto 26: DOĞRU ve ALYILMAZ, Bilik Fondunda televizyon kanallarından birine kitap hakkında bilgi verirken

Foto 27: Azerbaycan Bilimler Akademisinde yapılan toplantı sırasında ALYILMAZ’ın eserlerini görüntülemeye çalışan bir kameramanın görüntüsü

Yapılan toplantılar hakkında bilgi veren haberlerle ilgili bazı linkler şunlardır:

<http://bilikfondu.gov.az/1/pages/5/category/13/news/1012>

<http://bilikfondu.gov.az/1/pages/5/category/5/news/1010>

<https://www.facebook.com/tehsil.musavirliyi>

<http://azertag.az/xeber/1013720>

<http://azertag.az/xeber/1013601>

<http://www.trt.net.tr/azerbaycan/turk-dunyasi/2016/11/25/q-dim-yazi-v-qayaustu-r-sm-m-d-niyy-tl-ri-617590>

<http://zim.az/baki/2090-qobustann-sirri-qpaqlara-gedn-yol-elmi-kitab-albomunun-tqdimat-keirilib.html>

<http://voicepress.az/medeniyyet/elm/9560-universitetde-qobustanin-sirri-qipchaqlara-geden-yol-eserinin-teqdimati-olub.html>

<http://www.mek.az/az/x-b-rl-r/1105-zhobu-stanin-sirri-zhipdzhazhlara-zhedaen-yol-kitabinin-maerkaezi-elmi-kitabkhanada-taezhdimati-kedzhirildi>

Teşekkür:

Öncelikle *“Gobu”stan’ın Gizemi (“Kıpçaklar”a Giden Yol)* adlı eseri bin bir zahmet, eziyet ve özveriyle hazırlayan **Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ**’a;

Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ ile birlikte Gobustan’da çalışan veya kitabın hazırlık aşamasında katkıları olan ekip arkadaşlarına (**Prof. Dr. Murat YAKAR**’a, **Prof. Dr. Osman MERT**’e, **Yrd. Doç. Dr. Onur ER**’e, **Yrd. Doç. Dr. Nurşat BİÇER**’e, **Yrd. Doç. Dr. Nurdin USEEV**’e, **Yrd. Doç. Dr. Kürşad Çağrı BOZKIRLI**’ya, **Dr. Sıdık BAKIR**’a, **Arş Gör. İsmail ÇOBAN**’a, **Arş Gör. Faruk POLATCAN**’a, **Görsel Sanatlar Uzmanı Levent ALYAP**’a, **Öğr. Gör. M. Fatih KILIÇ**’a, **Uz. Harun ŞAHİN**’e, **Okt. Bahattin ŞİMŞEK**’e, **Dr. Asena İlbilge ALYILMAZ**’a; **Selahattin KURT**’a, **Mustafa KURT**’a ve **Cem Veb Ofset San. Tic. Ltd. Şti. Yetkilileri**’ne);

Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ’ı yetiştiren ve çalışmalarını destekleyen **Atatürk Üniversitesi Rektörlüğüne**;

“Gobu”stan’ın Gizemi (“Kıpçaklar”a Giden Yol) adlı eseri yayınlayan **Bitlis Eren Üniversitesi Rektörlüğüne** (özellikle de Rektör **Prof. Dr. Mahmut DOĞRU**’ya);

“Gobu”stan’ın Gizemi (“Kıpçaklar”a Giden Yol) adlı eserin Azerbaycan’da tanıtım organizasyonlarının gerçekleşmesi için önderlik eden Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham ALİYEV’in Milletlerarası Multikültüralizm ve Dinî Meseleler üzere Başdanışmanı olan **Prof. Dr. Kemal ABDULLA**’ya ve çalışma arkadaşlarına (**Serraf BALAHAN vd.**);

Azerbaycan Kùltür ve Turizm Bakanlığı Yetkililerine (özellikle Bakan Yardımcısı **Prof. Dr. Vagıf G. ALİYEY'e**);

Türkiye Cumhuriyeti Bakü Büyükelçisi **Erkan ÖZORAL** ve eşı **Meltem ÖZORAL'a**;

Azerbaycan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliđine (özellikle de Eğitim Ataşesi **Doç. Dr. Necibe NESİBOVA'ya**);

Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Bilik Fondu / Bilik Vakfı Başkanı **Prof. Dr. Oktay Alipaşa SAMEDOV** ve ekip arkadaşlarına (**Prof. Dr. İsaħan VELİYEY'e**, **Prof. Dr. Akşin RÜSTEMOV'a**, **Sebuhi BAYRAMOV'a**, **Almaz AHUNDOVA'ya**, **Ayten HUBANOVA'ya**);

Azerbaycan Bilimler Akademisinin değerli bilim adamlarına (**Prof. Dr. Möhsün NAĞISOYLU'ya**, **Prof. Dr. Veli ALİYEY'e**, **Prof. Dr. İlhami CEFERSOY'a**, **Dr. Necef MÜSEYİBLİ'ye**);

Azerbaycan Pedagoji Üniversitesi Rektörlüğüne (özellikle de Rektör **Prof. Dr. Cefer M. CEFEROV'a** ve Rektör Yardımcısı **Prof. Dr. Asef ZAMANOV'a**; öğretim üyeleri: **Prof. Dr. Esedulla CEFEROV'a**, **Prof. Dr. Buludhan HELİLOV'a**, **Prof. Dr. Şakir GOBUSSANLI'ya**, **Prof. Dr. Recep ALİYEY'e**);

Gobustan Millî Tarih ve Sanat Müzesinin eski ve yeni yöneticilerine ve çalışanlarına (**Rüfet NURİYEY'e**, **Melahat FERECOVA'ya**, **Fikret ABDULLAYEV'e**, **Ferhat HANATOV'a**, **Rehman ABDULLAYEV'e**; **Sevinç ŞİRİNOVA'ya**);

Valeh Hacılar Uluslararası Bilimsel ve Kültürel Araştırmalar Vakfı Azerbaycan temsilcisi ve üyeleri **Öğr. Gör. Ruhsare HACILAR'a**, **Dr. Fahri HACILAR'a**, **Uz. Ayten MERDAN HACILAR'a**, **Ilgar MEMMEDOV'a**;

Değerli Bilim İnsanları **Prof. Dr. Efrasiyap GEMALMAZ'a**, **Prof. Dr. Mehmet TEZCAN'a**, **Prof. Dr. Meşedihanım NİMET'e**, **Prof. Dr. Naile VELİHANLI'ya**, **Doç. Dr. Vefa GULİYEVA'ya**, **Dr. Habibe ALYİVA'ya**, **Dr. Müşfik ÇOBANLI'ya**;

Şahsım ve üyesi olmakla gurur duyduğum Valeh Hacılar Uluslararası Bilimsel ve Kültürel Araştırmalar Vakfı, Uluslararası TEKE Derneği (TEKEDER) ve Uluslararası TEKE Dergisi mensupları adına teşekkür ederim.